

سیمای خانواده

در قرآن و روایات

محسن قرائتی

گردآوری و تدوین: حسین صنعت پور امیری

www.ketab.ir

سرشناسه:	قرائتی، محسن، ۱۳۲۴ - Qeraati, Mohsin
عنوان و نام پدیدآور:	سیمای خانواده در قرآن و روایات / مؤلف محسن قرائتی؛ گردآوری و تدوین حسین صنعت پورامیری.
مشخصات نشر:	تهران: مؤسسه فرهنگی درسهایی از قرآن، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری:	۳۲۰ ص.
شابک:	۹۷۸۶۰۰۵۳۲۱۵۷۶
وضعیت فهرست نویسی:	فبا
موضوع:	حقوق خانواده-- جنبه های قرآنی
موضوع:	Domestic relation -- Qur'anic teaching
موضوع:	حقوق خانواده -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع:	Domestic relations -- Religios aspects -- Islam
شناسه افزوده:	صنعت پورامیری، حسین، ۱۳۴۸ - ، گردآورنده
رده بندی کنگره:	BP۱۰۴
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی:	۵۷۷۵۹۵۴

سیمای خانواده در قرآن و روایات

این کتاب به درخواست سازمان فرهنگی خانوادگی سیاه، چاپ و منتشر شده است.

حجت الاسلام والمسلمین محسن قرائتی

حسین صنعت پورامیری

محمود متوسل آرائی

مسعود سلیمانی

انتشارات درسهایی از قرآن

اول / تابستان ۱۳۹۸

۹۷۸-۶۰۰-۵۴۲۱-۵۷-۶

۱۰۰/۰۰۰ نسخه

بوستان کتاب ۵-۳۶۶۶۱۱۱۴-۲۵

مؤلف

گردآوری و تدوین

ویراستار علمی

طراح و صفحه آرا

ناشر

نوبت چاپ

شابک

تیراژ

چاپخانه

مرکز فرهنگی درسهایی از قرآن

پیش

برای شناخت بعد فرهنگی خانواده که رکن اصلی جامعه و کانون رشد و تربیت انسان هاست، به چه منابعی باید رجوع کرد؟ بیشترین مسئولیت در تعالی و تکامل وجودی انسان متوجه چه نهادی است و عوامل تأثیرگذار بر آن کدامند؟ چرا امروزه نظام مقدس خانواده از سوی عوامل بیگانه مورد هجومه وسیع قرار گرفته است؟

بی شک قرآن، که در بلندترین قله کمال فصاحت و بلاغت قرار دارد، همواره مبشر هدایت و رسانگاری مؤمنین است. کلام اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام نیز، به عنوان هادیان بوم بشری، از مهم ترین منابع تضمین کننده سلامت خانواده، در برابر ابزارهای فریبنده دشمنان قلم خود به بشریت است؛ دشمنی که برای فروپاشی ارکان خانواده و ترویج فرهنگ منحط غرب از هیچ کوششی فروگذار نیست.

فرمانده محترم کل سپاه موضوع فرهنگی خانواده های پاسداران و اعضای وابسته را به عنوان "یکی از موضوعات مربوط به اهل سپاه در سال ۱۳۹۸" تعیین و ابلاغ نموده اند. براین اساس سازمان فرهنگی خانواده پاسداران سپاه که مأموریت خود را بر توانمندی و تعمیق ارزش های دینی و انقلابی، دستورات، باورها و رفتارهای خانواده پاسداران متمرکز نموده، برآن است تا همچون سال های گذشته نسبت به تبیین خانواده مطلوب از منظر قرآن و کلام اهل بیت علیهم السلام اقدام نماید.

بدین منظور کتاب «سیمای خانواده در قرآن و روایات» برگرفته از مباحث تفسیری استاد مبرز قرآن جناب حجت الاسلام والمسلمین قرائتی با هدف دستیابی به فرهنگ و سبک زندگی قرآنی، انتخاب و در اختیار خانواده های محترم کارکنان قرار می گیرد.

امید است با بهره گیری از چشمه فیض بی انتهای کلام وحی و ائمه معصومین علیهم السلام تحت راهبری های داهیان و ولی امر مسلمین و فرمانده معظم کل قوا حضرت آیت الله العظمی امام خامنه ای (مدظله العالی) در راستای تنظیم زندگی منطبق با ارزش های اسلامی، توفیق مدام یابیم. انشاء الله

کاظم زنگنه

مسئول سازمان فرهنگی خانواده سپاه

فهرست مطالب

.....	سخن ناشر	۵
.....	فصل اول: کلیات	۱۷
.....	مقدمه ..	۱۸
.....	عمومیت و حیثیت در جهان	۱۸
.....	ازدواج، امری غریزی و فطری	۱۹
.....	خانواده؛ نگرش های دراماتیک ها	۲۰
.....	انسان؛ معجونی از عقل و غریزه	۲۱
.....	بهره گیری از غریزه جنسی	۲۲
.....	(الف) نگاه تفریطی	۲۲
.....	(ب) نگاه افراطی	۲۴
.....	زشتی زنا و مفاسد آن	۲۴
.....	زشتی همجنس بازی	۲۶
.....	جاهلیت مدرن	۲۸
.....	(ج) نگاه معتدل	۲۹
.....	اسلام و استحکام خانواده	۳۰
.....	فصل دوم: تشکیل خانواده	۳۳
.....	نقش ازدواج در کاهش گناه	۳۴
.....	اهمیت تشکیل خانواده	۳۶
.....	نهی از تجرد و بی همسری	۳۸
.....	حکمت ازدواج و فواید آن	۴۰

۴۰.....	الف) آرامش روحی
۴۲.....	ب) پیشگیری از گناه
۴۳.....	ج) عمل به سنت پیامبر ﷺ
۴۳.....	د) تولید مثل و بقای نسل
۴۵.....	ه) انجام بهتر وظایف دینی
۴۶.....	و) سلامت روانی و جسمی
۴۶.....	ز) استقلال فردی
۴۶.....	ح) امنیت اجتماعی
۴۷.....	ط) توسعه انسان
۴۷.....	ی) کار و تلاش اقتصادی
۴۸.....	ک) توسعه رزق الهی
۴۹.....	ل) انس و دوستی
۴۹.....	م) رشد فضایل انسانی
۴۹.....	واسطه‌گری در ازدواج
۵۲.....	تسریع در ازدواج
۵۳.....	الف) سفارش و تأکید به والدین
۵۴.....	ب) توجه به نیرومندی غریزه جنسی
۵۶.....	موانع ازدواج
۵۶.....	تجملات و توقعات نابجا
۵۶.....	فقر یا ترس از فقر
۶۰.....	ادامه تحصیلات
۶۱.....	مهریه سنگین
۶۳.....	آداب و رسوم غلط
۶۴.....	بی‌بند و باری در جامعه
۶۵.....	بی‌توجهی خانواده

۶۵	 سایر موانع
۶۵	 تسهیل ازدواج
۶۷	 فصل سوم: انتخاب همسر
۶۸	 مقدمه
۶۹	 معیار های انتخاب همسر
۷۱	 الف) دین و ایمان
۷۴	 ب) اخلاق خوب و خوش
۷۵	 ج) اصالت خانوادگی
۷۹	 د) سلامت عقل و جسم
۸۰	 ه) جمال و دلپسندی
۸۲	 چند تذکر در خصوص جمال و زیبایی
۸۳	 و) تناسب سنی
۸۴	 ز) کفویت و همتایی
۸۹	 نقش منفی روابط قبل از ازدواج
۹۰	 استخاره در انتخاب همسر
۹۱	 باکره بودن
۹۲	 زن و مرد لباس یکدیگرند
۹۵	 فصل چهارم: آداب ازدواج (خواستگاری، مهریه، جهیزیه و مراسم)
۹۶	 خواستگاری
۹۶	 الف) نماز و دعا
۹۷	 ب) خواستگاری رسمی
۱۰۰	 ج) نکاتی در باره خواستگاری
۱۰۲	 مهریه

۱۰۵	 جهیزیه
۱۰۶	 جهاز حضرت فاطمه علیها السلام
۱۰۷	 مراسم عقد و عروسی
۱۰۹	 شرایط آمیزش
۱۰۹	 الف) اتاق خواب
۱۱۱	 ب) موارد دوری از آمیزش
۱۱۳	 ج) تذکراتی در خصوص آمیزش
۱۱۵	 فصل پنجم: حقوق همسران و وظایف آنان
۱۱۶	 مقدمه
۱۱۷	 حقوق متقابل زن و شوهر
۱۱۷	 ۱- حقوق شوهر
۱۱۷	 الف) تمکین
۱۱۸	 ب) اجازه جهت خروج از خانه
۱۱۹	 ج) اجازه جهت پرداخت صدقه، بخت‌ن و نذر
۱۲۰	 ۲- حقوق زن بر شوهر
۱۲۲	 الف) نفقه
۱۲۵	 ب) معاشرت نیکو و عادلانه
۱۲۷	 - عفو و گذشت
۱۳۰	 - تقدّم سلیقه خانم در امور خانه
۱۳۰	 - مشورت گرفتن
۱۳۱	 ج) حق مباشرت
۱۳۳	 د) حق همخوابی
۱۳۴	 وظایف مشترک همسران
۱۳۴	 ۱- آراستگی و زینت
۱۳۶	 الف) زینت زن برای شوهر

- نهی از خودآرایی در برابر نامحرم ۱۳۹
- ب) آراستگی شوهر برای زن ۱۴۱
- چند تذکر در بحث زینت ۱۴۵**
- ۲- حسن معاشرت ۱۴۸
- الف) سفارش به مردان در خصوص خانواده ۱۵۰
- حکایتی تکان دهنده از بداخلاقی با خانواده ۱۵۱
- د) سفارش به زنان در خصوص همسرمداری ۱۵۲
- ۳- احتیاط متقابل به یکدیگر و به بستگان یکدیگر ۱۵۴
- ۴- حفظ آبرو ۱۵۹
- ۵- پرهیز از سوء ظن ۱۶۰
- ۶- تشکر از خدمات پدینگر ۱۶۲
- ۷- ابراز محبت و علافه ۱۶۵
- ۸- کار در خانه ۱۶۷
- همکاری مرد در منزل ۱۶۹
- ۹- تحمل بداخلاقی همسر ۱۷۰
- ۱۰- حفظ اسرار و رازداری ۱۷۲
- ۱۱- پرهیز از اذیت، آزار، ظلم و زور ۱۷۳
- برخی از وظایف زنان ۱۷۵**
- ۱- قانع بودن و سازگاری با همسر ۱۷۵
- ۲- خوب شوهرمداری کردن ۱۷۸
- ۳- پذیرش مدیریت مردان ۱۷۹
- برخی از وظایف اخلاقی مردان ۱۸۱**
- ۱- پرهیز از توقعات نابجا ۱۸۳
- ۲- تربیت دینی و رشد معنوی ۱۸۳
- مدارا و دوری از سخت گیری ۱۸۷

۱۸۹	غیرت در حفظ ناموس
۱۹۱	چند تذکر درباره غیرت
۱۹۲	احترام به مالکیت همسر
۱۹۳	تکریم همسر

فصل ششم: تحکیم خانواده ۱۹۵

۱۹۶	مقدمه
-----	-------

عوامل تحکیم خانواده ۱۹۷

۱۹۷	۱- عفت و پاکدامنی
۲۰۱	۲- اخلاق خوب و بد
۲۰۳	۳- دیدن زحمات یکدیگر و تشکر
۲۰۳	۴- نگاه مثبت به مشکلات
۲۰۵	۵- روحیه گذشت
۲۰۶	۶- فراموشی گذشته‌های تاریک
۲۰۶	۷- مودت و محبت و اظهار آن
۲۰۸	۸- وجود فرزندان
۲۰۹	۹- اعتدال و دوری از افراط و تفریط
۲۰۹	۱۰- وقت گذاشتن برای گفتگو

عوامل اختلاف ۲۱۱

۲۱۲	عوامل درونی اختلاف
-----	--------------------

۲۱۲	۱- بداخلاقی
۲۱۳	۲- هوس رانی و چشم چرانی
۲۱۴	۳- بی توجهی به نیازهای یکدیگر
۲۱۵	۴- منت نهادن
۲۱۶	۵- تکلف در زندگی
۲۱۷	۶- بازگو کردن‌های بی جا

- ۷- بدزبانی و تمسخر ۲۱۸
- ۸- جدال با یکدیگر ۲۱۸
- ۹- توقعات بی جا ۲۱۹
- ۱۰- بیکاری یا کار زیاد ۲۲۰
- ۱۱- چشم و هم چشمی ۲۲۱
- ۱۲- توهین، تهمت و دروغ ۲۲۳
- ۳- بی فرزندی، تک فرزندی ۲۲۶
- ۱۴- شوز و نافرمانی ۲۲۷
- عوامل بیرونی اختلاف ۲۲۸
- راه حل اختلافات ۲۳۰
- ۱- پیشگیری از اختلاف ۲۳۰
- ۲- اصلاح ذات البین ۲۳۲
- ۳- دادگاه خانواده ۲۳۴
- ۴- صلح و مصالحه ۲۳۶
- فصل هفتم: ازدواج مجدد و موقت** ۲۳۹
- مقدمه** ۲۴۰
- تعدد همسر** ۲۴۱
- الف) نگاه منطقی به بحث تعدد زوجات ۲۴۱
- ب) تعدد زوجات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۲۴۲
- ج) ضرورت رعایت عدالت ۲۴۵
- د) پرهیز از بهتان به همسر اول ۲۴۷
- ازدواج زنان بیوه** ۲۴۷
- الف) ایمان زن، مهم تر از باکره بودن ۲۴۷
- ب) توجه اسلام به حقوق زنان بیوه ۲۴۸
- ج) خواستگاری در دوران عده ۲۴۹

۲۵۰.....	د) حق زن مطلقه، در انتخاب شوهر
۲۵۱.....	ه) ازدواج مجدد زنان جدا شده از کافر
۲۵۲.....	و) اقسام زنان بیوه
۲۵۳.....	ازدواج موقت
۲۵۹.....	فصل هشتم: فرزندآوری، تغذیه و تربیت فرزند
۲۶۰.....	بارداری و فرزندآوری
۲۶۱.....	الف) پادشاه بارداری و زایمان
۲۶۲.....	ب) آرامش و آرامش دوران بارداری
۲۶۴.....	دختر یا پسر؟
۲۶۷.....	سقط جنین
۲۶۸.....	پس از تولد
۲۶۸.....	الف) اذان و اقامه
۲۶۹.....	ب) نام‌گذاری فرزند
۲۷۱.....	ج) صدقه و ولیمه
۲۷۲.....	د) عقیقه
۲۷۳.....	شیر مادر
۲۷۷.....	تربیت فرزند
۲۷۷.....	الف) مسؤولیت والدین در تربیت فرزند
۲۷۹.....	ب) فرزندان صالح، پادشاه مجاهدت‌های والدین
۲۸۱.....	ج) نکات کلیدی در تربیت فرزندان
۲۸۱.....	۱- توجه به شرایط اجتماعی و مدارا با فرزندان
۲۸۲.....	۲- توجه به تفاوت‌های دوران رشد
۲۸۳.....	۳- توجه و ترغیب به بازی
۲۸۳.....	۴- رعایت حدود نصیحت
۲۸۴.....	۵- آموزش دینی فرزند

۲۸۷.....	۶- استمداد الهی و توسل
۲۸۸.....	۷- خوش رفتاری، تفریح و نشاط
۲۸۹.....	۸- دعا در حق فرزندان
۲۸۹.....	۹- بهره‌گیری از اصل تغافل
۲۹۰.....	۱۰- موعظه فرزندان
۲۹۱.....	۱۱- مراقبت از دوستان فرزند
۲۹۲.....	۱۲- وجه به اصول تنبیه و تشویق
۲۹۳.....	۱۳- شخصیت دادن و پرهیز از تحقیر فرزندان
۲۹۸.....	۱۴- نومه دل
۳۰۳.....	فصل نهم: طلاق
۳۰۴.....	مقدمه
۳۰۶.....	اقسام طلاق
۳۱۰.....	سرعت گیرهای طلاق
۳۱۱.....	الف) دادگاه خانوادگی
۳۱۱.....	ب) حضور دو شاهد عادل
۳۱۱.....	ج) قراردادن عده
۳۱۲.....	د) طلاق در ظاهر
۳۱۲.....	ه) محدودیت رجوع
۳۱۳.....	مشکلات طلاق
۳۱۳.....	الف) مشکلات عاطفی
۳۱۳.....	ب) مشکلات اجتماعی و اقتصادی
۳۱۳.....	ج) مشکلات فرزندان
۳۱۴.....	حکمت های عده طلاق
۳۱۴.....	الف) حفظ حریم زوجیت
۳۱۴.....	ب) حفظ نسب فرزندان

- ج) مهلتی برای بازگشت ۳۱۴
- مدت عدۀ زنان مطلقه ۳۱۵
- تأمین مسکن و نفقه زنان مطلقه ۳۱۶
- تکلیف نوزادان طلاق ۳۱۶

www.ketab.ir